

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΩΝ ΚΑΙ ΕΛΑΙΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΚΡΗΤΗΣ

ΠΡΟΣ

τον Αξιότιμο Κύριο Πρωθυπουργό
primeminister@primeminister.gr

τον Αξιότιμο Κύριο Υπουργό Οικονομικών
ministeroffice@minfin.gr

τον Αξιότιμο Κο Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
minister-mailbox@hq.minagric.gr

τον Αξιότιμο κύριο Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
gensecr@hq.minagric.gr

Ημερομηνία 5/5/2020

Θέμα : Η διασφάλιση του εισοδήματος του παραγωγού (ΣΛΕΕ) -Η δυνατότητα πρόβλεψης της τιμής του σταφυλιού το έτος 2020 (Δίκαιο Ανταγωνισμού) - Η ανάπτυξη στρατηγικής για τη βιωσιμότητα του Έλληνα αμπελουργού & Οινοποιού.

Αξιότιμε Κύριε Πρωθυπουργέ,

Αξιότιμε Κύριε Υπουργέ Οικονομικών,

Αξιότιμε Κύριε Υπουργέ Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων,

Αξιότιμε Κύριε Γενικό Γραμματέα,

Το υπόμνημα αυτό αποφασίσαμε να συνταχθεί στις εξαιρετικές περιστάσεις που αντιμετωπίζει η χώρα μας λόγω του COVID -19, διότι προβλέπουμε πολύ σημαντικό πρόβλημα στην απορρόφηση του σταφυλιού για τον τρύγο του 2020 αλλά και του 2021. Στην πραγματικότητα όμως, ενέχονται και έννοιες που θα πρέπει να εξεταστούν και να δρομολογηθούν σε πάγια βάση διότι μέχρι σήμερα δεν έχουν ληφθεί μέτρα για τη ρύθμιση της αγοράς του προϊόντος αυτού, αν και οι σχετικές προτάσεις και συστάσεις της

Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι ξεκάθαρες και χρονολογούνται από πολλών ετών και περιλαμβάνονται στις εκτιμήσεις του Καν. (ΕΕ) 1308/2013 ο οποίος έχει τροποποιηθεί και ισχύει με τις τροποποιήσεις του.

Στόχος είναι η σταθεροποίηση των αγορών και η διασφάλιση αξιοπρεπούς βιοτικού επιπέδου για τον γεωργικό πληθυσμό της Ένωσης. Για το λόγο αυτό έχουν δημιουργηθεί καθεστώτα στήριξης – ενίσχυσης , που σε άλλες περιπτώσεις (εκτός γεωργικού περιβάλλοντος) θα ήταν αντίθετα στους κανόνες ανταγωνισμού. Στην παρούσα φάση όμως προκύπτει η ανάγκη να προβλεφθούν μέτρα στήριξης του αμπελοοινικού τομέα ικανά να ενισχύσουν ανταγωνιστικές δομές και να κρατήσουν τον Έλληνα αμπελουργό βιώσιμο την επόμενη ημέρα.

Στο προοίμιο του Καν. (ΕΕ) 1308/2013 γίνεται λόγος για την χρησιμότητα των οργανώσεων παραγωγών και των συνεταιρισμών. Στην Ελλάδα λόγω της κακής πρακτικής των παρελθόντων ετών, ο θεσμός αυτός έχει πληγεί και μόνον μερικές προσωπικότητες καθολικής αποδοχής κρατούν κάποιο μέρος του πληθυσμού οργανωμένο. Ευτυχώς για εμάς η Κρήτη είναι ενωμένη και έχει επιλέξει τους εκπροσώπους της που χαίρουν καθολικής αποδοχής.

Με το δεδομένο αυτό , η Οργάνωση Αμπελουργών και Ελαιοπαραγωγών Κρήτης δύναται να επιτελέσει στρατηγικό ρόλο στη διαχείριση της κρίσης στην Κρήτη και έχουμε προτάσεις που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν και σε άλλες περιοχές, που βασίζουν την οικονομία τους στην παραγωγή οινοποιήσιμου σταφυλιού και έχουν πληθυσμιακά, περισσότερους αμπελουργούς απ' ότι οινοποιούς. Η προσφορά σε σταφύλι Ελληνικής προέλευσης, για τα επόμενα δύο έτη θα είναι σαφώς μεγαλύτερη από τις πραγματικές ανάγκες των Ελλήνων Οινοποιών. Αν σκεφτούμε ότι η πώληση του σταφυλιού για τον αμπελουργό δεν ήταν μέχρι σήμερα εύκολη λόγω των εισαγωγών σταφυλιού ή χυμού σταφυλής και των «μαϊμού» προϊόντων που κυκλοφορούν , τα επόμενα έτη προβλέπεται αδύνατη.

Αυτό σημαίνει ότι όποιος αμπελουργός, δεν έχει δικό του οινοποιείο δεν θα είναι σε θέση να διαθέσει το σταφύλι του και δεν μπορεί να λάβει αμοιβή από την υπεραξία του τελικού προϊόντος. Συνήθως δε, οι τιμές αγοράς του σταφυλιού από τους οινοποιούς, κινούνται λίγο πάνω από τα όρια του κόστους παραγωγής. Είναι σπάνιες οι περιπτώσεις που ο παραγωγός λαμβάνει τα χρήματα που θα έπρεπε για να έχει μια ασφαλή και αξιοπρεπή διαβίωση, να επενδύσει στις καλλιέργειες του και ν' αυξήσει τον κλήρο του. Οι λόγοι είναι πολλοί θα εστιάσουμε όμως σε δύο βασικούς. Αρχικά η Ελλάδα έχει μικρό κλήρο και πολυτεμαχισμό. Ο πολυτεμαχισμός είναι καλός για λόγους φυτοπροστασίας αλλά σίγουρα

δημιουργεί αυξημένο κόστος στην παραγωγή του σταφυλιού ενώ ενισχύει την ποιότητα και την ανταγωνιστικότητα αφού σε κάθε περίπτωση η Ελλάδα δεν μπορεί να βασιστεί στους μεγάλους όγκους. Ο δεύτερος είναι ότι τρεις χώρες στην Ευρώπη έχουν τη μεγάλη διακίνηση οίνου και αυτές είναι η Ιταλία, η Γαλλία και η Ισπανία. Οι υπόλοιπες χώρες μοιραζόμαστε το 50% των «άλλων χωρών – others». Η Ελλάδα δε, παρά τα μεγάλα ποσά που έχουν επενδυθεί και το στρατηγικό σχεδιασμό για την προώθηση του Ελληνικού κρασιού δεν κατάφερε να κερδίσει τις αγορές κυρίως διότι ο στρατηγικός σχεδιασμός έχει εφαρμοστεί μερικώς.

ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΘΑ ΕΠΡΕΠΕ ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΗΔΗ ΤΕΘΕΙ ΣΕ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

- Αυστηρά μέτρα στην εισαγωγή προϊόντων κυρίως σταφυλιού και χυμού σταφυλής.
- Ιχνηλασιμότητα

ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ

Οι αμπελουργοί της Κρήτης αντιμετωπίζουν διάφορες δυσκολίες από την οικονομική κρίση και την αστάθεια στην αγορά. Το ίδιο και οι οινοπαραγωγοί. Από το Σεπτέμβριο του 2019 και μετά γνωρίζαμε ότι θα υπάρχει πληθώρα προϊόντων οίνου πολύ καλής ποιότητας μιας και ο τρύγος του 2018 και του 2019 θεωρήθηκαν επιτυχημένοι. Αυτό σημαίνει ότι θα είχαμε τη δυνατότητα να επενδύσουμε σε νέες φυτεύσεις, να προχωρήσουμε στη φύτευση νέων αμπελώνων για τους οποίους είχαμε ήδη άδεια και να οργανώσουμε την επόμενη χρονιά. Δυστυχώς η Πανδημία αλλά και η συμπεριφορά ορισμένων επαγγελματιών του χώρου, άλλαξε τα σχέδια μας.

Πληρωμή τιμολογίων Τρύγου 2019

Την άνοιξη του 2020 βρεθήκαμε ενώπιον μιας άλλης πραγματικότητας. Οι επιχειρήσεις στις οποίες θα μπορούσαμε να διοχετεύσουμε το κρασί (Εστιατόρια, Ξενοδοχεία) έκλεισαν. Τα οινοποιεία που σε γενικές γραμμές είναι οι μεσάζοντες (μεταποιητές) μεταξύ του αμπελουργού που καλλιεργεί οινοποιήσιμα σταφύλια και του καταναλωτή, βρέθηκαν σε αδυναμία διάθεσης των προϊόντων τους στην αγορά. Οι αμπελουργοί που στην πλειονότητα τους έχουν παραδώσει το σταφύλι τους με πίστωση βρίσκονται σε εξαιρετικά δύσκολη θέση αφού ξέρουν ότι δε θα πληρωθούν. Ήδη σε κάποιες περιοχές της Ελλάδας, υπάρχουν οινοποιεία που ζητούν να μειωθεί η τιμή του τιμολογίου του τρύγου του έτους 2019 κατά 20% προκειμένου να πληρώσουν τους παραγωγούς μέσα στο 2020. Σε αντίθετη περίπτωση αναγγέλλουν καθυστέρηση στις πληρωμές μέχρι και ένα έτος.

Πρόβλημα στα ταμειακά διαθέσιμα

Αυτό σε σχέση με το εισόδημα του αμπελουργού σημαίνει ότι τα εισοδήματα του 2019 θα τα εισπράξει το 2021. Η αποδοχή της μείωσης της τιμής του τιμολογίου κατά 20% είναι αδύνατη αφού ο αμπελουργός πουλάει το σταφύλι του λίγο πάνω από το κόστος και όχι σε ποσοστό 100% που θα μπορούσε να καλύψει και μια ελάχιστη αμοιβή.

Στην περίπτωση δε, που κάποιος ή κάποιιοι λόγω μεγάλης ανάγκης δεχθούν μια τέτοια πληρωμή, αυτόματα αυτό σημαίνει ότι θα έχουν πρόβλημα στο ν' ανταποκριθούν μελλοντικά στις απαιτήσεις της καλλιέργειας. Το γεγονός αυτό σημαίνει ότι θα έχουμε και πάλι αστάθεια στην αγορά και κυρίως στην παραγωγή σταφυλιών και οίνων Ελληνικής προέλευσης με εύλογες συνέπειες στην αυτονομία της χώρας στο προϊόν αυτό και ότι αυτό σημαίνει για τους ΠΟΠ και ΠΓΕ οίνους.

Η διασφάλιση αρχικά της παραγωγής σημαίνει ότι τα μέτρα θα πρέπει να αποβλέπουν στην διασφάλιση του εισοδήματος του αμπελουργού που είναι και το μεγαλύτερο κομμάτι της αλυσίδας του αμπελοοινικού τομέα και απορροφά αρκετές θέσεις εργασίας. Εκτός λοιπόν από τα μέτρα ΦΠΑ, Ασφαλιστικών ταμείων κ.α που μετατίθενται σε άλλη ημερομηνία, αλλά συνεχίζουν να είναι οφειλόμενα ή με μείωση αν πληρωθούν πριν τη ημερομηνία λήξης τους, θεωρούμε πολύ σημαντικό να υπάρξουν τα δύο παρακάτω μέτρα για την διευκόλυνση των αγροτών.

1. Άτοκη και εύκολη (χωρίς προσωπικές εγγυήσεις και μελέτη) χρηματοδότηση για πίστωση άνω των δύο ετών με εκχώρηση των τιμολογίων.
2. Χαμηλότοκη Χρηματοδότηση για περίοδο τουλάχιστον 5 ετών για να καλύψει το σύνολο των εισροών (πολλαπλασιαστικό υλικό, ανανέωση υποστρώσεων ή νέες υποστρώσεις, λιπάσματα κ.α) και λοιπών εξόδων καλλιέργειας.

Μέτρα στήριξης για τον τρύγο του 2020 και 2021.

Ο κλάδος της αμπελουργίας έχει υψηλής έντασης εργασία και τα έξοδα σε εργατικά χέρια και έξοδα καλλιέργειας είναι σημαντικά.

Τα μέτρα που θα θέλαμε για το σκοπό αυτό είναι :

1. Διευκόλυνση στην πρόσληψη εποχικού προσωπικού. Επιδότηση των θέσεων εργασίας και για τους εποχικούς εργάτες.

Μέτρα αποθεματοποίησης (άρθρο 43 του Καν. (ΕΕ) 1308/2013)

1. Απόσταση Οίνου σε περιπτώσεις κρίσης άρθρο 216, 229 Καν. (ΕΕ) 1308/2013.

Η απόσταση κρίσης, με τιμή μονάδας €0,90 % vol hl. Στην περίπτωση που η ΕΕ εγκρίνει χαμηλότερη τιμή από αυτή που θέλει η Ελλάδα και η Γαλλία (η Γαλλία ζητά €0,80 % vol hl) είναι σημαντικό να εξεταστεί η ενίσχυση με χρήση εθνικών κεφαλαίων το οποίο προβλέπεται σε περιόδους κρίσης από τον Καν.(ΕΕ) 1308/2013 αλλά και από αποφάσεις του δικαστηρίου της Ε.Ε – Η ενίσχυση με εθνικά κεφάλαια δεν προκαλεί στρέβλωση της αγοράς αφού μάλιστα το κόστος παραγωγής του Έλληνα αμπελουργού είναι πολύ μεγαλύτερο από εκείνο του μέσου Ευρωπαίου. Η πραγματικότητα του μικρού κλήρου, το πέρασμα από το μικρό κλήρο σε μεγαλύτερο ή η εξαφάνιση των μικρών αμπελουργών, δεν είναι εύκολο να μεταβληθεί διότι θα οδηγήσει σε αύξηση της ανεργίας αφού για να μειωθεί το κόστος της επένδυσης πρέπει να αυξηθεί η δυνατότητα παραγωγής. Ο περιορισμένος χώρος και η έλλειψη δυνατοτήτων και Εθνικής στρατηγικής στο θέμα αυτό δεν αφήνουν πολλά περιθώρια συζήτησης. Η Εθνική ενίσχυση δεν είναι άλλωστε αντίθετη ούτε με αποφάσεις του δικαστηρίου της ΕΕ. Στην υπόθεση Chemical Farmaceutici SpA και Vinal & Orbat έχει δεχθεί ότι η ιδιαίτερη διαχείριση μεταξύ ομοειδών προϊόντων είναι συμβατή υπό την προϋπόθεση να μην στρεβλώνονται οι όροι της αγοράς. Η δυνατότητα απόσταξης δεν πρέπει να περιοριστεί χρονικά μέχρι το τέλος του τρύγου του έτους 2020. Πρέπει ωστόσο να αφορά ποσότητες που έχουν παραχθεί μέσα στο 2019. Αυτό διότι ο τρύγος του έτους 2019 ήταν μια καλή χρονιά. Τούτο σημαίνει ότι πολύ μεγάλες ποσότητες δε θα διατεθούν για απόσταξη λόγω του ότι δε θα συμφέρει η τιμή. Δε μπορούν δε να πάνε για ξύδι διότι αρχικά δεν συμφέρει η τιμή, δεύτερον θα δημιουργούσε αστάθεια στην απορροφησιμότητα του σταφυλιού στην αγορά και πλέον του έτους 2021 κάτι που αντίθετο στις διατάξεις του Καν (ΕΕ) 1308/2013 και για το λόγο αυτό δε συμπεριλαμβάνεται στα μέτρα αποθεματοποίησης. Στην περίπτωση δε που δεν επιβλεφθεί η ιχνηλασιμότητα του κρασιού που προορίζεται για ξύδι, με εύκολο τρόπο θα μπορούσε να επαναδιοχετευθεί στην αγορά. Η αλκοόλη όμως δεν μπορεί να

επιστρέψει και να στρεβλώσει την αγορά ούτε του σταφυλιού, ούτε των υποπροϊόντων τους (στέμφυλα) .

Στο σημείο αυτό, η Ελλάδα ίσως θα έπρεπε να συνεργαστεί με τη Γαλλία που είναι και η εμπνευστής, της Κοινής Αγροτικής πολιτικής και να προτείνει ένα ποσοστό μεγαλύτερο του 15% που ορίζει η παράγραφος 1. Το έτος 2013 κανείς δε σκεφτόταν ότι θα έπληττε την Ευρώπη Πανδημία.

2. Πρώιμη συγκομιδή (άρθρο 47 Καν (ΕΕ) 1308/2013)

Ένα ακόμα μέτρο που αφορά τον τρύγο του 2020 και 2021 είναι ο πράσινος τρύγος. Ως πρώιμη συγκομιδή νοείται η ολική καταστροφή ή η απομάκρυνση των σταφυλιών που δεν έχουν ακόμη ωριμάσει , με επακόλουθο εκμηδενισμό της απόδοσης της σχετικής έκτασης.

Εδώ προτείνουμε να δηλώσουν οι οινοποιοί εκ των προτέρων με μια μικρή απόκλιση πόσο σταφύλι μπορούν ν' απορροφήσουν, να κάνουν σύμβαση με τους παραγωγούς και το πλεόνασμα να γίνεται πράσινος τρύγος. Την πρακτική τη γνωρίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση από την εποχή που εφάρμοσε την πρώτη ποσόστωση στη Ζάχαρη προκειμένου να διασφαλιστεί η αγορά και να μην υπάρξει στρέβλωση του ανταγωνισμού . Προκειμένου να διευκολυνθούν και οι υπηρεσίες και η περιφέρεια, προτείνουμε στο σημείο αυτό να γίνει χρήση της πρόνοιας του κανονισμού (ΕΕ) 1308/2013 και να αξιοποιήσουμε το σημαίνοντα ρόλο που δίνει στις ενώσεις και οργανώσεις παραγωγών. Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΩΝ ΚΑΙ ΕΛΑΙΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΚΡΗΤΗΣ σε συνεργασία με τους συνεταιρισμούς, τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ και της Περιφέρειας, μπορεί να οργανώσει τους παραγωγούς της ανάλογα με τις ποικιλίες που καλλιεργούν, τη στρεμματική απόδοση, την πιστοποίηση βιολογικού ή μη και την κατάταξη σε ΠΟΠ και ΠΓΕ. Την διαπραγμάτευση του σταφυλιού και τις δηλώσεις του πράσινου τρύγου θα τις αναλάβει η Οργάνωση σε συνεργασία με την Ένωση Ηρακλείου, Πεζών κ.α . Η Οργάνωση δε θα έχει άλλα έσοδα από τα συνήθη. Μόνος λόγος για την εμπλοκή της είναι η διευκόλυνση της διοχέτευσης του σταφυλιού σε όποιον το έχει ανάγκη προς οινοποίηση ανά την Ελλάδα. Έτσι θα μπορεί ο αμπελουργός που έχει σταφύλι και ο οινοποιός που το έχει ανάγκη να έρχονται άμεσα σε επαφή και να γίνεται η αγοραπωλησία με γρήγορο και εγγυημένο τρόπο μέσα από ένα οργανωμένο δίκτυο. (κάτι τέτοιο δεν είναι μακριά από όσα γίνονται και σε άλλες χώρες. Ένα τέτοιο σύστημα στη Γαλλία έχει αναπτυχθεί από το 1800).

3. Απόσταση υποπροϊόντων (άρθρο 52 Καν (ΕΕ) 1308/2013)

Κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 52 του κανονισμού μπορεί η Οργάνωση Αμπελουργών και Ελαιοπαραγωγών Κρήτης πάντα σε συνεργασία με τους συνεταιρισμούς, τις Ενώσεις αλλά και την Περιφέρεια, ν' αναλάβει να δρομολογήσει την απόσταση των υποπροϊόντων των μελών της με νόμιμο τρόπο όπως αυτός θα έχει προκύψει από τα μέτρα που θα ορίσει το Υπουργείο Οικονομικών. Το προϊόν αυτό μπορεί να διατεθεί αποκλειστικά για βιομηχανικούς και ενεργειακούς σκοπούς με χρωματισμό όπου απαιτείται. Η απόσταση είναι δυνατό να πραγματοποιηθεί σε περίοδο που θα οριστεί από το Υπουργείο οικονομικών συντονισμένα με την ένωση η οποία θα έχει παραλάβει την πρώτη ύλη και θα την έχει τοποθετήσει σε δεξαμενές (ιδιόκτητες ή ενοικιαζόμενες, των μελών της ή συνεργατών της) που θα τις έχει δηλώσει στο Υπουργείο Οικονομικών.

Στο σημείο αυτό θεωρούμε ότι μπορεί να έχει ήδη γίνει προπώληση στις βιομηχανίες και να έχουν συναφθεί συμβάσεις με δεδομένο ότι έχει ήδη ανακοινωθεί ότι οι βιομηχανίες Φαρμακευτικών ειδών, αντισηπτικών κ.α θα έχουν δυνατότητα σε δανεισμό και μέτρα στήριξης. Με την ενίσχυση που θα λάβουμε θα έχουμε τη δυνατότητα ν' ανταγωνιστούμε την τιμή της αλκοόλης άλλων χωρών και τα χρήματα αυτά θα επιστρέψουν στην Ελληνική Οικονομία. Άλλωστε το καλύτερο Αλκοόλ προκύπτει από τη Σταφίδα.

Τέλος θα θέλαμε να τονίσουμε το εξής. Στην περίπτωση που μεγάλες ποσότητες μείνουν αδιάθετες, θα πάνε σε χαμηλή τιμή προς εταιρείες απόσταξης και φυσικά η τιμή του σταφυλιού θα είναι προβλέψιμη διότι θα διαταραχθεί ο κανόνας της προσφοράς και της ζήτησης. Θα οδηγηθούμε σε στρέβλωση του ανταγωνισμού και η ανάγκη στήριξης δε θα είναι καν ένα τυχαίο γεγονός όπως η μη απορρόφηση του λαδιού τη φετινή χρονιά. Θα είναι προϊόν εγκληματικής αμέλειας και παντελούς ανικανότητας.

Με τιμή,

Πρίαμος Ιερωνυμάκης

Πρόεδρος